

Танцовата традиция на българите в Бесарабия
през погледа на Райна Кацарова
Марина Банкова, Галин Георгиев

<http://doi.org/10.7546/BF.4.2024.04>

(Резюме)

Голямата ни фолклористка Райна Кацарова е един от първите български учени с траен интерес към нашите общности зад граница, останали в периферията на изследователското внимание за дълъг период от време – от Възраждането почти до днес. Теренните експедиции на Р. Кацарова сред българи от диаспората, проведени през годините 1941, 1944, както и тази от 1958 г., за която става дума в настоящия текст, освен че полагат началото на първите по-задълбочени опити в българската фолклористика в тази насока, попадат и във водораздела на два различни в политическо и социално-икономическо отношение периода – преди и след 9 септември 1944 г. В този смисъл те показват отношението на известната ни етномузиколожка към темата за българите зад граница като единна, целенасочена и продължителна изследователска нагласа в професионалната ѝ кариера, независимо от конюнктурата и условията за нейното реализиране.

Обединявайки усилията си съответно като хореограф (М. Банкова) и етнолог (Г. Георгиев), авторите се спират на теренно-събирателската дейност, осъществена през лятото на 1958 г. от Р. Кацарова сред българите от района на Бесарабия по време на първата съвместна българо-украинска фолклористична експедиция там и свързана най-вече с тяхната танцова традиция. По-обстойният преглед на работата на изследователката, извършена в четири от големите български селища, разположени в днешните Украйна и Молдова, освен текстове и мелодии на песни, бележки и коментари за случаите, в които се изпълняват, както и за обичаите, информаторите и пр., отразява и записаните хора по системата за танцопис – кинестенографията, изработена от самата Кацарова. Основната цел на статията е да се представи работата на Р. Кацарова, да се изтъкне значението ѝ за разкриване на съдържанието, функциите и мястото на игрите, хората и танците в живота на българите в Бесарабия към средата на XX в., както и динамиката им като локален културен феномен от посочения период до днес.

Ключови думи: Райна Кацарова; архив; българо-украинска фолклористична експедиция; танци; игри; хора на бесарабските българи

Марина Банкова
Национален дворец на децата
бул. „Александър Стамболийски“ 191
София 1309, БЪЛГАРИЯ
marina.bankrash@gmail.com

Галин Георгиев
Институт за етнология и фолклористика
с Етнографски музей
Българска академия на науките
ул. „Московска“, № 6А
1000 София, БЪЛГАРИЯ
etnologia@mail.bg